

## Allelic Variation of *Helicobacter pylori babA* and *cagA* Genes and their Association with Clinical Consequences

Parichehr Maleki<sup>1</sup>, Saeid Latifi-Navid<sup>2</sup>, Saber Zahri<sup>3</sup>

<sup>1</sup>Researcher, Department of Biology, Faculty of Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

<sup>2</sup>Assistan Professor, Department of Biology, Faculty of Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

<sup>3</sup>Associate Professor, Department of Biology, Faculty of Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

### ABSTRACT

*Helicobacter pylori* (*H. pylori*) is classified as a class I carcinogen. The low infection rate seen in developed countries (8.9%) compared with a high infection rate (52%-98%) in developing countries indicates a strong association between infection prevalence and socioeconomic status. Adhesion of *H. pylori* to gastric epithelial cells is an important aggressive factor. One of the genes that encodes for an adhesive protein is *babA2*, which facilitates the location of bacteria on gastric epithelial cells and delivery of toxic proteins (CagA, VacA) into the host cells. BabA2 is a 78 KD protein that binds to the Le<sup>b</sup> antigens on gastric epithelial cells. Some studies have shown an association between *babA2* and peptic ulcer disease or gastric cancer. The *cagA* gene which encodes an immunodominant protein has a mosaic structure composed of protected and various regions. The C-terminal region of CagA, which includes multiple numbers of EPIYA (Glu-Pro-Ile-Tyr-Ala) motifs, is tyrosine-phosphorylated. Western and East Asian strains represent EPIYA-C and EPIYA-D motifs, respectively. The C- and D- types serve as low-affinity and high-affinity SHP-2-binding sites and interfere with SHP-2 phosphatase activity. A majority of East Asian strains have shown strong conservation and lack of duplication in the D region while the Western strains have shown multiple numbers of the EPIYA-C motif, which increase gastric cancer risk. CagA, either tyrosine-phosphorylated (in its C-terminal motifs) or not in host cells, alters the expression of certain genes to cause gastric cancer. The importance of these genes in predicting clinical outcomes is related to the phylogeographical origins of the bacterium. If the mechanisms by which *H. pylori* causes cancer are elucidated, they can assist in achieving effective strategies for the prevention and treatment of gastric cancer.

**Keywords:** *H. pylori*; *babA*; *cagA*; Clinical outcomes

*please cite this paper as:*

Maleki P, Latifi-Navid S, Zahri S. Allelic Variation of *Helicobacter pylori babA* and *cagA* Genes and their Association with Clinical Consequences. *Govaresh* 2013;17:203-12.

#### Corresponding author:

Saeid Latifi-Navid, Ph.D

Department of Biology, Faculty of Sciences,  
University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil,  
56199-11367 Iran.

Telefax: + 98 451 5514701

E-mail: slatifin@yahoo.com

Received : 22 Aug. 2012

Edited : 14 Nov. 2012

Accepted : 15 Nov. 2012

## تنوع الی ژن های BabA و CagA هلیکوباکترپیلوری و ارتباط با پیامدهای بالینی

پریچهر ملکی<sup>۱</sup>، سعید لطیفی نوید<sup>۲</sup>، صابر زهری<sup>۳</sup>

<sup>۱</sup>پژوهشگر، گروه بیولوژی سلولی و مولکولی، بخش زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران  
<sup>۲</sup>استادیار، گروه بیولوژی سلولی و مولکولی، بخش زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران  
<sup>۳</sup>دانشیار، گروه بیولوژی سلولی و مولکولی، بخش زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

### چکیده

میزان عفونت هلیکوباکترپیلوری در کشورهای در حال توسعه (۹۸-۵۲٪) نسبت به کشورهای توسعه یافته (۸۱/۹٪) بالاتر است که این موضوع ارتباط قوی بین شیوع آلودگی و وضعیت اقتصادی - اجتماعی جمعیت را نشان می دهد. چسبیدن هلیکوباکترپیلوری به سطح اپی تلیال معده فاکتور مهاجمی مهمی است و از ژن های دخیل در این امر babA2 می باشد که استقرار هلیکوباکترپیلوری در سطح اپی تلیال معده و تحویل فاکتورهای سمی همانند Vaca و CagA را به داخل سلول های میزبان تسهیل می کند. پروتئین babA2 یک پروتئین ۷۸ کیلودالتونی است که آنتی ژن Leb را در سطح اپی تلیالی معده شناسایی کرده و به آن متصل می شود. حضور ژن babA2 با بیماری های زخم دوازدهه و سرطان معده در ارتباط می باشد. ژن cagA ساختار موزاییکی دارد و شامل یکسری بخش های محافظت شده و یکسری بخش های متغیر است. ناحیه انتهای کربوکسیلی CagA که از تکرار های مختلف قطعه EPIYA (آمینواسید های گلوتامین-پرولین-ایزولوسین-تیروزین-آلانین) تشکیل شده، در آمینواسید تیروزین فسفریله می شود. در سویه های غربی نوع EPIYA-C و در سویه های آسیای شرقی نوع EPIYA-D دیده می شود. نوع D تمایل بیشتری نسبت به آنزیم فسفاتاز SHP-2 (نوعی مولکول پیام رسان درون سلول که تکثیر، حرکت و مورفولوژی سلول را تنظیم می کند) دارد و موجب اختلال در عملکرد آن می شود. بیشتر سویه های آسیای شرقی توانایی حفاظت شده و عدم مضاعف شدگی در بخش D را نشان می دهند در حالی که بخش C (نوع غربی) به طور گسترده ای در بین سویه های جدا شده تنوع دارد و میزان ابتلا به سرطان معده با تعداد تکرارهای بیشتر بخش C رابطه ی مستقیم نشان داده است. این پروتئین در دو مسیر وابسته و مستقل از فسفریلاسیون ناحیه ی انتهایی کربوکسیلیش با تغییر بیان یکسری از ژن ها در سلول میزبان باعث ایجاد سرطان می شود. اهمیت حضور این ژن ها در پیشگویی پیامدهای بالینی، وابسته به منشأ جغرافیایی سویه های هلیکوباکترپیلوری است. اگر مکانیسم های ایجاد سرطان معده توسط هلیکوباکترپیلوری شناخته شود می تواند موجب پیشرفت استراتژی های مؤثر برای پیشگیری و درمان سرطان معده شود.

**کلید واژه:** هلیکوباکترپیلوری، cagA، babA، پیامدهای بالینی

گوارش/ دوره ۱۷، شماره ۴/ زمستان ۱۳۹۱/ ۲۰۳-۲۱۲

### زمینه و هدف:

در سال ۱۹۹۴ هلیکوباکترپیلوری به عنوان کارسینوژن کلاس یک شناسایی شد و اکنون به عنوان رایج ترین عامل سرطان های مرتبط با عفونت در نژادهای مختلف محسوب می شود که ۵/۵ درصد سرطان جهانی

### نویسنده مسئول: سعید لطیفی نوید

اردبیل، دانشگاه محقق اردبیلی، دانشکده علوم، بخش زیست شناسی،

گروه بیولوژی سلولی و مولکولی، کد پستی: ۵۶۱۹۹-۱۱۳۶۷

تلفن و نمابر: ۵۵۱۴۷۰-۰۴۵۱

پست الکترونیک: slatinf@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۱/۵/۲۲

تاریخ اصلاح نهایی: ۹۱/۸/۲۴

تاریخ پذیرش: ۹۱/۸/۲۵

را تشکیل می دهد. (۱)

هلیکوباکترپیلوری یک باکتری بیماری زا است که به صورت انتخابی در اپی تلیوم معده ساکن می شود و اکسیداز، کاتالاز و اوره آز مثبت است. این باکتری ماریچی شکل گرم منفی بوده و ۳ تا ۵ فلاژل قطبی دارد. (۱) اغلب سویه های هلیکوباکترپیلوری فاکتورهای مهاجمی را تولید می کنند که مسیرهای پیام رسان درون سلول میزبان را تحت تأثیر قرار می دهد. یکی از ویژگی های قابل ملاحظه هلیکوباکترپیلوری توانایی بالای آن برای حضور ده ها سال در محیط معده به دلیل ناتوانی میزبان برای حذف عفونت است. برعکس ویروس ها و باکتری ها هلیکوباکترپیلوری توانایی ساکن شدن در محیط اسیدی بالا را دارد که این توانایی به خاطر فعالیت تبدیل اوره به آمونیاک توسط آنزیم اوره آز ایجاد می شود که سطح طبیعی برای باکتری ایجاد می کند. (۲) تقریباً نیمی از جمعیت جهان با این باکتری آلوده اند و

انتهای ۵' babA1 است که ناحیه آغاز ترجمه ی آن را حذف می کند. (۱۷)

### تنظیم بیان babA

تنظیم بیان ژن babA پیچیده بوده و چندین مکانیسم مختلف پیش بینی شده است که هر دو سطح نسخه برداری و ترجمه را شامل می شود. برای تنظیم در سطح ترجمه به نظر می رسد که تشکیل پروتئین کایمیریک (نوترکیب) نقش مهمی را بازی می کند. گزارش شده که سویه های فاقد توانایی اتصال به  $Le^b$  توالی های ژن babA را به صورت خاموش دارند که با نوترکیبی و ورود به لوکوس babB فعال می شوند. مولکول چسبنده ی کایمیریک (نوترکیب) BabB/A به میزان پایین بیان شده و تحت کنترل تنوع فازی بر اساس جهش تغییر قالب است<sup>۲</sup> و قابلیت اتصال به  $Le^b$  را دارد. این رویداد نوترکیبی می تواند از تبدیل ژنی<sup>۳</sup> (رویدادی است در نوترکیبی ژنتیکی، بدین ترتیب که توالی DNA از یک DNA دورشته ای که بدون تغییر می ماند به DNA دورشته ای دیگر منتقل شده و توالی آن را تغییر می دهد) یا ترنسفورماسیون (گرفتن DNA توسط یک باکتری از باکتری های دیگر و وارد کردن آن در DNA ژنومی خود) با DNA های آزاد شده از لیزهای خود به خودی سلول های هم نیا (دارای جد مشترک) در محیط کشت حاصل شود. بدین ترتیب پیشنهاد شد که جمعیت هلیکوباکتر پیلوری از این راه ها برای تغییر کمی ویژگی اتصال استفاده می کند که به طور معنی داری بر روی پتانسیل تهاجمی عفونت تاثیر گذاشته و موجب حضور مداوم باکتری در محیط متغیر معده می شود. (۱۸)

### پیامد بالینی babA2

این که آیا بیان babA2 در پیشگویی پیامدهای بالینی مفید است یا نه احتمالاً وابسته به منشا جغرافیایی سویه های هلیکوباکتر پیلوری است. (۱۹) به عنوان مثال، برخی مطالعه ها در کشورهای غربی ارتباط بین حضور ژن babA2 و بیماری های گوارشی همانند زخم دوازدهه و سرطان معده را نشان داده است. با این وجود در آسیا بیشتر سویه ها صرف نظر از پیامدهای بالینی، babA2 مثبت هستند. حضور babA2 در ارتباط با زخم دوازدهه و سرطان معده زمانی که همراه cagA و vacA s1 باشد خطرات بالینی شدیدتری را ایجاد می کند. جمعیت هلیکوباکتر پیلوری خیلی متنوع است بنابراین ممکن است نتیجه گیری در مورد یک منطقه جغرافیایی برای منطقه ی دیگر درست نباشد. مثلاً در پرتغال و تایلند babA2 به عنوان یک بیومارکر برای بیماری های زخم های گوارشی یا سرطان معده نیست. اما در آلمان، ترکیه و منطقه ی پرتغال شمالی بیان babA2 با شدت بیماریهای معده ای ارتباط دارد. (۱۷) در جدول ۱ درصد شیوع babA2 در کشورهای که بیماریزا بودن آن مشخص شده نشان داده شده است.

اکثر افراد آلوده التهاب مزمن را نشان می دهند. (۳) در بیشتر افراد، آلودگی با عفونت هلیکوباکتر پیلوری علائم خاصی را نشان نمی دهد (۴)، که این خود نشان دهنده ی تنوع ژنتیکی بالای هلیکوباکتر پیلوری است. در بین افراد آلوده تقریباً ۱۰٪ PU (زخم گوارشی)، ۱ تا ۳٪ آدنوکارسینومای معده و کمتر از ۱٪ لنفومای بافت لنفوئیدی وابسته به موکوس (MALT) را نشان می دهند. (۵) در اغلب موارد لنفومای MALT معده می تواند به طور کامل با ریشه کن کردن هلیکوباکتر پیلوری درمان شود. (۶) تفاوت مهمی در شیوع آلودگی هلیکوباکتر پیلوری به خاطر تنوع جغرافیایی و قومی هر جمعیت وجود دارد. (۷ و ۸) نسبت های بالای آلودگی به میزان معنی داری با شرایط اقتصادی- اجتماعی در دوران کودکی وابسته است. (۹) میزان آلودگی در کشورهای در حال توسعه (>۸۰٪) با شرایط اقتصادی و اجتماعی پایین و فقر آب آشامیدنی نسبت به کشورهای توسعه یافته (<۴۰٪) بسیار زیاد است. (۱۰ و ۱۱) برخی مطالعه ها نشان داده که کسب عفونت هلیکوباکتر پیلوری در اوایل کودکی اتفاق می افتد و بزرگسالان ممکن است برای دهه های متمادی ناقل همان سویه باشند. (۱۲) بهداشت دوران کودکی می تواند خطر عفونت را کاهش دهد. در مطالعه های مختلف هیچ ارتباط معنی داری بین بهداشت بزرگسالی و عفونت هلیکوباکتر پیلوری دیده نشده است که نشان می دهد کسب عفونت در اوایل کودکی اتفاق می افتد. آمیب های آزادی نیز بقا و تکثیر هلیکوباکتر پیلوری را تقویت می کنند. (۱۳) به علاوه شناسایی ژن های مخصوص هلیکوباکتر پیلوری در مخمرهای جدا شده از حفره ی دهانی انسان نشان می دهد که مخمرهای حفره ی دهانی می توانند انتقال دهانی - دهانی را تسهیل کنند. (۴ و ۱۵) بالاترین میزان شیوع عفونت هلیکوباکتر پیلوری در ایران از اردبیل (۸۹٪) گزارش شده است، جایی که بیش از ۹۰٪ افراد بالای ۴۰ سال التهاب مزمن معده ی وابسته به هلیکوباکتر پیلوری دارند و سرطان معده ۳۱٪ همه ی بدخیمی ها را تشکیل می دهد. (۱۶)

### BabA2 و چسبندگی هلیکوباکتر پیلوری به سطح اپی تلیال معده

چسبندگی به سطح سلول های اپی تلیال معده برای تهاجم هلیکوباکتر پیلوری و بیماریزایی آن می تواند مهم باشد. اتصال مشاهده شده بین هلیکوباکتر پیلوری و سلول های اپی تلیالی ممکن است سکونت باکتری و تزریق فاکتورهای مهاجم همانند VacA و CagA به داخل سلول های میزبان را تسهیل کند. در مطالعه های اولیه روی نمونه های انسانی گزارش شده بود که هلیکوباکتر پیلوری می تواند توسط پروتئین ۷۸ کیلودالتونی Bab<sup>۲</sup> به اتصالات قندی فوکوزیله شده حاوی ساختارهای  $Le^b$  در سطح سلول های اپی تلیال معده متصل شود. از انواع مختلف Bab (BabA، BabB و BabC) فقط BabA خاصیت اتصال به آنتی ژن  $Le^b$  را دارد. (۱۷) ژن babA دارای دو آلل babA1 و babA2 می باشد. تفاوت توالی این دو ژن به خاطر وجود یک حذف ۱۰ جفت بازی در توالی کد کننده ی

1. Mucosa-associated lymphoid tissue
2. Blood group antigen-binding adhesion gene

## cagPAI

جزیره ی بیماریزا cag (cagPAI) یک قطعه ی داخل شونده به DNA به طول ۴۰ کیلو باز بوده و حاوی ۲۷ تا ۳۱ ژن است که دارای توالی تکرار مستقیم ۲۱ جفت بازی در دو طرف خود می باشد. cagPAI شامل چندین ژن از جمله cagA است که یک پروتئین قوی تحریک کننده سیستم ایمنی به وزن ۱۲۱ تا ۱۴۵ کیلودالتون را ایجاد می کند. (۳۵ و ۳۶) بیان آن با زخم های گوارشی در ارتباط است. نزدیک ۶۰ تا ۷۰٪ سویه های غربی و تقریباً ۱۰٪ سویه های آسیای شرقی CagA را بیان می کنند. (۳۷) فراوانی cagPAI در سویه های به دست آمده از گروه های نژادی مختلف متفاوت است، به طوری که سویه های آفریقای جنوبی فاقد cagPAI به طور کامل بوده در حالی که سویه های آسیایی دارای ژن های cagPAI با فراوانی بالا می باشند. (۳۸)

## ژن cagA

ژن cagA ساختار موزاییکی دارد و دارای تعدادی نواحی متغیر و محافظت شده است. هم چنین دارای تنوع در نواحی ۳ و ۵ می باشد که این نواحی در بین سویه های غربی و آسیای شرقی متفاوتند. ناحیه تغییرپذیر ۳، نواحی فسفریلاسیون تیروزین EPIYA (Glu-Pro-Ile-Tyr-Ala) را کد می کند که به عنوان نواحی EPIYA-A/-B/-C/-D طبقه بندی می شوند. نوع ABC در سویه های غربی و نوع ABD در سویه های آسیای شرقی وجود دارند. (۳۹) EPIYA-C و EPIYA-D به عنوان نواحی اولیه فسفریلاسیون CagA عمل می کنند و برای اتصال به آنزیم فسفاتاز درون سلولی SHP-2 (تیروزین فسفاتاز، نوعی مولکول پیام رسان درون سلول که تکثیر، حرکت و مورفولوژی سلول را تنظیم می کند) مورد نیاز می باشند. با اتصال CagA به این آنزیم عملکرد آن مختل می شود. (۴۰) پروتئین CagA آسیای شرقی حاوی موتیف EPIYA-D تمایل بالاتری برای SHP-2 نسبت به CagA غربی نشان می دهد. در یک مطالعه نشان داده شد که بیشتر سویه های آسیای شرقی توالی حفاظت شده و عدم مضاعف شدگی در بخش D را نشان می دهند در حالی که بخش C (نوع غربی) به طور گسترده ای در بین سویه های جدا شده تنوع دارد. علت محافظت شدگی EPIYA-ABD ناشناخته است. اما شاید یک موتیف EPIYA-D منفرد اجازه ی اتصال مناسب به SHP-2 را می دهد (۴۰) و هم چنین این سویه ها می توانند بیان بیشتر اینترلوکین-۸ را در سلول های اپی تلیال معده نسبت به سویه هایی که حاوی CagA نوع غربی هستند القاء کنند. (۳۹ و ۴۱)

## اثرات سرطان زایی CagA

CagA باعث تغییرات عمده در بیان ژنی سلول های آلوده می شود. که این تغییرات در دو بخش وابسته و مستقل از فسفریلاسیون آن بررسی می شود.

## جدول ۱: درصد شیوع ژن babA2 و ارتباط آن با بیماری های گوارشی

در کشورهای مختلف				
Country	Total	babA2 positive n (%)	Related to disease	
Germany (۲۰)	G	35	18 (51)	Yes
	PUD	23	23 (100)	
	GC	27	21 (78)	
	MALT	29	20 (69)	
	T	114	82 (72)	
Germany (۲۱)	G	67	19 (28)	Yes
	PUD	25	22 (88)	
	T	92	41(45)	
Italy (۲۲)	G	93	26 (28)	Yes
	PUD	41	20 (49)	
	D	33	14 (42)	
	T	167	60 (36)	
Portugal (۲۳)	G	104	24 (23)	Yes
	PUD	36	21 (58)	
	T	140	45 (32)	
Turkey (۲۴)	G	30	7 (23)	Yes
	PUD	28	12 (43)	
	GC	33	24 (73)	
	T	91	49 (54)	
Iran (۲۵)	GC	40	38 (95)	Yes (with GC, not with others)
	DU	55	10 (18)	
	NUD	65	17 (26)	
	T	160	65 (40.6)	
Korea (۲۶)	G	112	64(57)	Yes
	GC	22	19 (86)	
	T	134	83 (61)	
China (۲۷)	G	43	28 (65)	Yes (DU vs. GU)
	PUD	77	50 (65)	
	GC	21	12 (57)	
	T	141	90 (64)	
Cuba (۲۸)	GU	33	28 (84.8)	Yes (DU)
	DU	46	43 (93.5)	
France(۲۹)	G	39	21 (54)	Not
	MALT	43	19 (44)	
	T	82	40 (49)	
Brazil (۳۰)	G	70	37 (53)	Not
	PUD	15	3 (20)	
	GC	1	1 (100)	
	MALT	3	1 (33)	
	T	89	42 (47)	
Brazil (۳۱)	G	44	18 (41)	Not (borderline P=0.06)
	PUD	50	20 (40)	
	T	94	38 (40)	
Japan (۳۲)	G	42	34 (81)	Not
	PUD	86	73 (85)	
	GC	40	36 (90)	
	MALT	11	9 (82)	
	T	179	152 (85)	
Taiwan (۳۳)	G	41	41 (100)	Not
	PUD	46	46 (100)	
	GC	14	14 (100)	
	T	101	101 (100)	
Thiland (۳۴)	G	62	57 (91.9)	Not
	GU	20	17 (85)	
	DU	14	14 (100)	
	GC	16	15 (93.8)	
	T	112	103 (92)	

G: Gastritis, PUD: Peptic ulcer disease, GC: Gastric cancer, MALT: Mucosa-associated lymphoid tissue, T: Total

## مسیرهای پیام‌رسانی وابسته به فسفریلاسیون

هنگامی که CagA به داخل سلول میزبان تزریق شد می‌تواند در توالی ۵ آمینو اسیدی EPIYA در آمینواسید تیروزین فسفریله شود (۴۰) که این فسفریلاسیون توسط خانواده ی تیروزین کینازهای SRC و در ادامه توسط کیناز c-ABL انجام می‌شود. (۴۲ و ۴۳) CagA فسفریله شده باعث فعال شدن پروتئین‌های میزبانی نظیر SHP-2 می‌شود که نتیجه ی آن کاهش فعالیت کیناز FAK<sup>۱</sup> (کیناز چسبندگی مرکزی) و فعال شدن ERK<sup>۲</sup> است (۴۴) که در نهایت موجب تغییرات ظاهری سلول می‌شود. به علاوه فعالیت کاتالیتیک c-Src توسط CagA فسفریله شده ممانعت می‌شود که منجر به دفسفریلاسیون پروتئین‌های اتصال به اکتین، آزرین و وینکولین می‌شود که در نهایت موجب ایجاد فنوتیپ Humming bird (طولی شدن شکل سلول) می‌شود. (۴۵ و ۴۶)

## مسیرهای پیام‌رسانی مستقل از فسفریلاسیون

پروتئین CagA غیرفسفریله با پروتئین‌های خاص سلول‌های میزبان میانکنش می‌دهد مانند پروتئین داربست ناحیه اتصال محکم سلول‌های اپی‌تلیالی<sup>۳</sup> (ZO-1) و مولکول‌های چسبندگی سیناپسی<sup>۴</sup> (JAMS) و با تغییر در قطبیت سلول، چسبندگی سلولی، مهاجرت و تکثیر سلولی را افزایش می‌دهد. (۴۷) CagA غیرفسفریله هم چنین به طور مستقیم با PARI/MARK2<sup>۵</sup> که عامل تنظیم‌کننده اصلی قطبیت سلول است میانکنش می‌دهد و از این رو از تشکیل دوک تقسیم‌جولگیری کرده و موجب از دست رفتن قطبیت سلولی می‌شود. (۴۸، ۴۹) هم چنین با E-کاده‌رین میانکنش داده و باعث تخریب کمپلکس E-کاده‌رین و  $\beta$ -کاتنین می‌شود که باعث تجمع  $\beta$ -کاتنین در سیتوپلاسم و هسته شده و نسخه برداری ژن‌هایی را که در تمایز سلول‌های روده ای نقش دارند تحت تأثیر قرار می‌دهد. (۵۰) در شرایط آزمایشگاهی (محیط کشت سلول)، CagA غیر فسفریله داخل سلولی هم چنین با GRB-2<sup>۶</sup> گیرنده فاکتور رشد میانکنش داده و موجب فعال شدن مسیر RAS/MEK/ERK شده که در نهایت منجر به افزایش پراکندگی سلولی<sup>۷</sup> و تکثیر سلولی می‌شود. (۵۱) فاکتورهای نسخه برداری مانند NF- $\kappa$ B<sup>۸</sup> و NFAT<sup>۹</sup> و TCF<sup>۱۰</sup> در مسیر مستقل از فسفریلاسیون CagA فعال می‌شوند که موجب برهم خوردن تنظیم بسیاری از ژن‌های پایین دست شامل آن دسته که سیتوکین‌ها و

1. Focal adhesion kinase
2. Extracellular signal-regulated kinase
3. Zonula occludence
4. Junctional adhesion molecules
5. Microtubule affinity regulating kinase
6. Growth factor receptor-bound protein2
7. Cell scattering
8. Nuclear factor  $\kappa$ B
9. Nuclear factor of activated T cells
10. Transcription factor

پروتئین‌های آنتی آپوپتوز و متالوپروتئاز را کد می‌کنند می‌شود. (۵۰، ۵۲، ۵۳)

## پیامد بالینی cagA در مناطق مختلف

سویه‌های هلیکوباکترپیلوری دارای ژن cagA به طور معنی داری با افزایش خطر ایجاد التهاب معده آتروفی، بیماری زخم گوارشی و سرطان معده مرتبط است. (۵۴ و ۵۵) فراوانی ژن cagA در سویه‌های به دست آمده از عراق، ترکیه و ایران به ترتیب ۷۱٪، ۷۸٪ و ۷۶٪ می‌باشد. (۵۶ و ۵۷) برخی مطالعه‌ها نشان داده که ژن cagA با سرطان معده یا زخم گوارشی در ایران، عراق، عربستان سعودی و ترکیه ارتباط دارد. (۵۶ و ۵۸) اما Hussein و همکاران ارتباط معنی داری بین وضعیت cagA و خطر بیماری در جمعیت ایرانی پیدا نکردند. سویه‌های دارای ژن cagA با تعداد موتیف‌های فسفریلاسیون C بیشتر (EPIYA-C)، با سرطان معده در ارتباطند. (۶۰) بنابراین به نظر می‌رسد که تعیین درجه ی فسفریلاسیون یا تعیین تعداد موتیف‌های فسفریلاسیون CagA نسبت به بررسی وجود ژن cagA به تنهایی مفیدتر باشد. (۶۱ و ۶۲) در سال ۲۰۰۸، Hussein و همکاران تفاوت نشانگرهای بیماری زا را بین سویه‌های هلیکوباکترپیلوری ایران و عراق بررسی کردند و نشان دادند که سویه‌های ایران نسبت به عراق دارای بیش از سه موتیف فسفریلاسیون هستند. به این صورت که ۲۲٪ از سویه‌های ایرانی cagA مثبت، بیش از سه مکان فسفریلاسیون داشتند در حالی که هیچ کدام از سویه‌های عراقی این وضعیت را نشان ندادند. مطالعه‌های در سایر جمعیت‌ها، ارتباط تعداد موتیف‌های چندگانه فسفریلاسیون cagA را با خطر افزایش سرطان معده اما نه با افزایش خطر زخم نشان داده‌اند. (۶۰ و ۶۳) بر این اساس هیچ سویه‌ای با بیش از سه موتیف فسفریلاسیون در بیماران دارای زخم در ایران یافت نشد. این وضعیت ممکن است نشانه‌ی این باشد که حضور بیش از سه موتیف فسفریلاسیون بیشتر از این که یک پیش زمینه اختصاصی برای سرطان باشد در مقابل ایجاد زخم اثر محافظتی دارد. (۶۲ و ۶۴) حضور CagA با موتیف‌های فسفریلاسیون بیشتر در سویه‌های ایرانی ممکن است با وقوع بالای سرطان معده ارتباط داشته باشد. بررسی ارتباط فاکتورهای بیماری زا ی هلیکوباکترپیلوری با پیامدهای بالینی نشان می‌دهد که بایستی تفاوت‌های جغرافیایی در نظر گرفته شود. در کشورهای غربی حضور cagA با افزایش خطر بیماری ارتباط دارد، اما در کشورهای آسیای شرقی اگرچه cagA از نظر زیستی عامل قویتری است اما حضور آن نشانگر افزایش خطر بیماری نیست. در جدول ۲ و ۳ درصد شیوع cagA در کشورهایی که بیماری‌ها را از آن مشخص شده نشان داده شده است. با توجه به گزارش‌های موجود در کشورهای غربی، احتمالاً حضور ژن cagA ممکن است نشانه مفیدی برای پیشگویی پیامدهای بالینی باشد، اما در کشورهای شرقی این مسأله نیازمند بررسی‌های بیشتری است. اغلب گزارش‌ها از ایران

جدول ۳: درصد شیوع cagA و ارتباط آن با بیماری های گوارشی در ایران

	Total	cagA positive n (%)	Related to disease
Tehran (۷۰)	NUD 91 PUD 22 GC 11 T 124	66 (73) 12 (55) 6 (55) 84 (67.7)	Not
Tehran (۷۱)	NUD 61 DU 58 GC 18 T 137	28 (46) 20 (35) 12 (67) 60 (44)	Yes (PUD)
Tehran (۷۲)	NUD 81 PUD 17 GC 22 T 126	63 (77.7) 16 (94.1) 22 (100) 101 (84)	Yes (GC)
Tehran (۷۳)	NUD 174 PUD 25 GC 34 T 235	155 (89) 24 (96) 36 (94) 213 (91)	Not
Tehran (۷۴)	NUD PUD T 80	80% 70% 62 (77)	Not
Tehran (۷۵)	NUD 74 PUD 19 GC 3 T 96	55 (74.3) 15 (78.9) 3 (100) 73 (76)	Not
Tehran (۷۶)	G 182 PUD 41 GC 8 T 231	127 (70) 22 (54) 5 (62) 154 (67)	Not
Tehran (۷۷)	NUD 91 PUD 91 GC 11 T 193	66 (73) 12 (55) 6 (55) 84 (43.5)	Not
Tehran (۷۸)	NUD 23 PUD 21 GC 11 T 55	17 (74) 13 (62) 7 (64) 37 (67.2)	Not
Isfahan (۷۹)	G 40 DU 40 GC 20 T 100	26 (65) 29 (72.5) 12 (60) 67 (67)	Not
Rasht (۸۰)	G 24 GU 43 DU 40 T 107	32 (80) 33 (77) 11 (46) 76 (71)	Not
Sari (۸۱)	G 35 PUD 62 GC 41 T 138	18 (51) 34 (55) 28 (68) 80 (58)	Not

G: Gastritis, PUD: Peptic ulcer disease, GC: Gastric cancer, NUD: Non-ulcer dyspepsia, NAG: Non-atrophic gastritis, MAG: Multifocal chronic atrophic gastritis, c IM, nc IM: complete or non-complete Intestinal metaplasia.

و همکاران نشان دادند که فعالیت اتصال به آنتی ژن لوپس b به صورت معنی داری با حضور جزیره بیماریزای cag ارتباط دارد. (۲۰) در سال ۲۰۰۶، اوآهینگ (Ewae Hennig) و همکاران ارتباط معنی داری بین حضور ژن های babA و cagA پیدا کردند (۰/۰۰۰۱). (۸۳) لینوتورس (Lino E Torres) و همکاران در سال ۲۰۰۹ در نتایج خود ارتباط معنی داری بین حضور ژن های cagA و babA2 بدسویه های

جدول ۲: درصد شیوع cagA و ارتباط آن با بیماری های گوارشی در کشورهای مختلف

Country	Total	cagA positive n (%)	Related to disease
Portugal (۲۳)	NUD 15 GC 20 DU 20	10 (66.7) 18 (90) 18 (90)	Yes
Netherlands (۲۴)	PUD 25 NUD 23	21 (84) 14 (60.87)	Yes
Spain (۶۵)	NAG 24 MAG 129 c IM 49 nc IM 35	10 (41.7) 41 (31.8) 35 (71.4) 27 (77.1)	Yes
United kingdom (۶۶)	DU 50 NUD 99 GC 12 T 161	47 (94) 55 (56) 7 (58) 109 (68)	Yes
Venezuela (۶۷)	G 94 GC 97 T 191	55 (58.1) 86 (88.6) 141 (73.8)	Yes
Brazil (۶۸)	G 37 PUD 56 N 6 T 99	22 (75.9) 43 (93.5) 2 (33.3) 67 (82.7)	Yes
Turkey (۵۷)	G 22 GU 5 DU 28 GC 10 T 65	12 (54) 2 (10) 25 (89) 9 (90) 48 (73.8)	Yes
Iraq (۵۶)	PUD 20 NUD 29	19 (95) 16 (55)	Yes
Brazil (۶۸)	G 29 DU 22 GU 24 N 6	22 (75.9) 22 (100) 21 (87.5) 2 (33.3)	Not
Korea (۶۹)	G 32 PUD 44 T 76	31 (96.8) 43 (97.7) 74 (97.4)	Not
Cuba (۴۸)	GU 33 DU 46	19 (57.6) 40 (87)	Not (P=0.051 for DU)

G: Gastritis, PUD: Peptic ulcer disease, GC: Gastric cancer, NUD: Non-ulcer dyspepsia, NAG: Non-atrophic gastritis, MAG: Multifocal chronic atrophic gastritis, c IM, nc IM: complete or non-complete Intestinal metaplasia.

ارتباط معنی داری بین حضور ژن cagA و افزایش خطر بیماری نشان داده است (جدول ۳). از این رو پیشنهاد می شود در مطالعه های بعدی تیپ بندی موتیف های انتهایی کربوکسیلی CagA در جمیت های هلیکوباکترپیلوری از مناطق جغرافیایی مختلف انجام شده و ارتباط موتیف ها با پیامدهای بالینی مورد ارزیابی قرار گیرد.

### ارتباط بین حضور ژن های babA و cagA

ژن های مرتبط با بیماری در برخی موارد همزمان بیان می شوند. (۶۹) ایلور (Ilver) و همکاران دریافتند که هر دو ژن cagA و babA در ۷۰٪ موارد با هم بیان می شوند. (۸۲) در سال ۱۹۹۹، گرهارد (Gerhard)

آمینو اسیدی تشکیل شده که در طول تکامل حفظ شده اند و با فعالیت زیستی پروتئین در ارتباط می باشند.

#### GRB2 (Growth factor receptor-bound protein2):

پروتئین متصل به گیرنده ی فاکتور رشد سلول می باشد (همچنین پروتئین Ash نامیده می شود). این پروتئین به گیرنده فاکتور رشد اپیدرمی متصل شده و دارای یک دامین SH2 و دو دامین SH3 می باشد، دو تا دامین SH3 به طور مستقیم به مناطق غنی از پرولین و دامین SH2 به تیروزین های فسفریله شده ی سایر پروتئین ها متصل می شوند. در واقع پروتئین تطبیق دهنده ای (adaptor) بین گیرنده های فاکتور رشد سطح سلولی و مسیر پیام رسانی Ras می باشد.

#### MARK kinase (Microtubule affinity regulating kinase):

در کنترل قطبیت سلولی نقش دارد و با فسفریله شدن آمینواسید ترئونین در لوپ تنظیم می شوند.

#### MEK (Mitogen-activated protein kinase):

یک نوع آنزیم کینازی است که کینازهای فعال شده ی میتوزی را فسفریله می کند (MAPK). با عنوان MAP کیناز کیناز (MAPKK) نیز نامیده می شود. در بسیاری از مسیرهای سلولی از جمله مسیرهای پیام رسانی سلولی نقش دارد.

#### NFAT (Nuclear Factor of activated T cells):

نوعی فاکتور نسخه برداری ضروری برای بیان ژن های IL-2, IL-4, TNF و سایر ژن های سیتوکینی است.

#### NF-κB (Nuclear Factor κB):

از فاکتورهای نسخه برداری یوکاریوتی است. شکل فعال پروتئین به صورت هتروداپمر است که دو جایگاه اتصال به DNA دارد. در نسخه برداری بسیاری از ژن ها در پاسخ های ایمنی ذاتی و اکتسابی اهمیت دارد.

#### PAR1 (Proteinase Activated Receptor1):

کیناز ترئونینی است که در بروز قطبیت سلولی نقش دارد.

#### SRC:

بزرگترین خانواده ی تیروزین کیناز غیر گیرنده ای است که در مسیرهای پیام رسانی سلولی نقش دارند. شامل یک گروه از پروتئین ها می شود که همگی همولوژی بالایی با انکوپروتئین v-SRC دارند. اندازه ی آنها بین ۵۳ تا ۶۴ کیلودالتون است. دارای یکسری ویژگی مشترک می باشند. از جمله یک جایگاه N-terminal myristoylation (یک روش برای افزایش ارتباط با غشا) و یک دامین منحصر به فرد، دو قسمت حفاظت شده با عنوان SH2 (SRC homology 2 domain) و SH3 (SRC homology 3) domain، یک دامین تیروزین کینازی و یک دامین C-terminal تنظیمی.

#### β-catenin (بتا کاتنین):

پروتئینی که ممکن است مسئول هدایت پیام مهار تماسی بوده و موجب توقف تقسیم سلولی به هنگام تماس سلول ها با هم شود. یافته های اخیر نقش آن را در جنبه های مختلف زیست شناسی کبد (تکوین کبد در مراحل جنینی و بعد از تولد، نوآرایی کبدی پس از برداشت بخشی از کبد، و پاتوژن سرطان کبد) مهم ارزیابی می کنند.

مورد مطالعه نشان دادند (۲۸)، که می تواند به دلیل فشار انتخابی باشد. (۲۰ و ۲۲) اما سایرین همانند ماتر (Mattar) و همکاران (۸۴) و یا کیم (Kim) و همکاران هیچ ارتباطی بین فاکتورهای بیماری زا در سوبه های مطالعه شده مشاهده نکردند. (۶۹)

### نتیجه گیری:

بررسی ارتباط فاکتورهای مهاجم هلیکوباکترپیلوری با پیامدهای بالینی به ویژه سرطان معده نشان می دهد که تفاوت جغرافیایی در این مطالعه ها باید در نظر گرفته شود. برای مثال در کشورهای غربی حضور ژن Agac با افزایش خطر بیماری ارتباط دارد. اما در جمعیت آسیای شرقی اگرچه Agac آسیای شرقی از نظر بیولوژیکی عامل قویتری است، اما حضورش نشانگر افزایش خطر بیماری مرتبط با هلیکوباکترپیلوری نیست. فاکتورهای محیطی و تنوع ژنتیکی ژن Agac و نواحی انتهایی کربوکسیلی آن به ویژه در جمعیت های شرقی و غربی در مطالعه های آینده بایستی بیشتر مورد توجه قرار گیرند. حضور ژن Abab ۲ نیز مانند Agac با افزایش خطر بیماری در کشورهای غربی ارتباط دارد. مسیرهای ایجاد سرطان توسط هلیکوباکترپیلوری به میزان کمی معرفی شده که روشن سازی آنها ممکن است منجر به گسترش روش های مؤثر برای پیشگیری و درمان سرطان معده گردد.

### واژه نامه:

#### c-ABL:

تیروزین کیناز غیر رسپتوری است که در تنظیم رشد سلولی و احتمالاً در تنظیم چندین مسیر پیام رسانی دیگر سلولی نقش دارد. دارای دامین های SH2 و SH3 می باشد و دامین ها به رشته های اکتین و DNA متصل می شوند و بنابراین هم در سیتوپلاسم و هم در هسته یافت می شود.

#### Domain:

دامین بخشی از ساختار وتوالی پروتئینی است که نسبت به سایر زنجیره ی پروتئینی تکامل و عملکرد مستقلی دارد. هر دامین ساختار سه بعدی فشرده ای را تشکیل می دهد. یک دامین ممکن است در پروتئین های مختلفی حضور داشته باشد. دامین ها به عنوان واحدهای سازنده با آرایش های متفاوتی کنار هم قرار گرفته و پروتئین هایی با عملکرد متفاوت می سازند. طول دامین ها بین ۲۵ تا ۵۰۰ آمینواسید می باشد.

#### موتیف (Motif):

بخشی از توالی آمینو اسیدی که در طول تکامل بدون تغییر باقی مانده و با عملکرد پروتئین در ارتباط می باشد. برای مثال جایگاه فعال پروتئین معمولاً از الگوهای مشخص

## REFERENCES

- Parkin DM, Bray F, Ferlay J, Pisani P. Global cancer statistics, 2002. *CA Cancer J Clin* 2005;55:74-108.
- Weeks DL, Eskandari S, Scott DR, Sachs G. A H<sup>+</sup>-gated urea channel: the link between *Helicobacter pylori* urease and gastric colonization. *Science* 2000;287:482-5.
- Linz B, Balloux F, Moodley Y, Manica A, Liu H, Roumagnac P, et al. An African origin for the intimate association between humans and *Helicobacter pylori*. *Nature* 2007;445:915-8.
- Peek RM, Jr., Blaser MJ. *Helicobacter pylori* and gastrointestinal tract adenocarcinomas. *Nat Rev Cancer* 2002;2:28-37.
- Peek RM Jr, Crabtree JE. *Helicobacter* infection and gastric neoplasia. *J Pathol* 2006;208:233-48.

6. Stolte M, Bayerdorffer E, Morgner A, Alpen B, Wündisch T, Thiede C, et al. Helicobacter and gastric MALT lymphoma. *Gut* 2002;50 Suppl 3:III19-24.
7. Fraser AG, Scragg R, Metcalf P, McCullough S, Yeates NJ. Prevalence of Helicobacter pylori infection in different ethnic groups in New Zealand children and adults. *Aust N Z J Med* 1996;26:646-51.
8. Mitchell H, Megraud F. Epidemiology and diagnosis of Helicobacter pylori infection. *Helicobacter* 2002;7 Suppl 1:8-16.
9. Webb PM, Knight T, Greaves S, Wilson A, Newell DG, Elder J, et al. Relation between infection with Helicobacter pylori and living conditions in childhood: evidence for person to person transmission in early life. *BMJ* 1994;308:750-3.
10. Perez-Perez GI, Rothenbacher D, Brenner H. Epidemiology of Helicobacter pylori infection. *Helicobacter* 2004;9 Suppl 1:1-6.
11. Pounder RE, Ng D. The prevalence of Helicobacter pylori infection in different countries. *Aliment Pharmacol Ther* 1995;9 Suppl 2:33-39.
12. Cullen DJ, Collins BJ, Christiansen KJ, Epis J, Warren JR, Surveyor I, et al. When is Helicobacter pylori infection acquired? *Gut* 1993;34:1681-2.
13. Winiwiecka-Krusnell J, Wreiber K, von Euler A, Engstrand L, Linder E. Free-living amoebae promote growth and survival of Helicobacter pylori. *Scand J Infect Dis* 2002;34:253-6.
14. Siavoshi F, Salmanian AH, Akbari F, Malekzadeh R, Massarat S. Detection of Helicobacter pylori-specific genes in the oral yeast. *Helicobacter* 2005;10:318-22.
15. Nouraie M, Latifi-Navid S, Rezvani H, Radmard AR, Maghsudlu M, Zaer-Rezaei H, et al. Childhood hygienic practice and family education status determine the prevalence of Helicobacter pylori infection in Iran. *Helicobacter* 2009;14:40-6.
16. Sadjadi A, Malekzadeh R, Derakhshan MH, Sepehr A, Nouraie M, Sotoudeh M, et al. Cancer occurrence in Ardabil: results of a population-based cancer registry from Iran. *Int J Cancer* 2003;107:113-8.
17. Yamaoka Y. Roles of Helicobacter pylori BabA in gastroduodenal pathogenesis. *World J Gastroenterol* 2008;14:4265-72.
18. Backstrom A, Lundberg C, Kersulyte D, Berg DE, Boren T, Arnqvist A. Metastability of Helicobacter pylori bab adhesin genes and dynamics in Lewis b antigen binding. *Proc Natl Acad Sci U S A* 2004;101:16923-8.
19. Wroblewski LE, Peek RM Jr, Wilson KT. Helicobacter pylori and gastric cancer: factors that modulate disease risk. *Clin Microbiol Rev* 2010;23:713-39.
20. Gerhard M, Lehn N, Neumayer N, Borén T, Rad R, Schepp W, et al. Clinical relevance of the Helicobacter pylori gene for blood-group antigen-binding adhesin. *Proc Natl Acad Sci U S A* 1999;96:12778-83.
21. Olfat FO, Zheng Q, Oleastro M, Voland P, Borén T, Karttunen R, et al. Correlation of the Helicobacter pylori adherence factor BabA with duodenal ulcer disease in four European countries. *FEMS Immunol Med Microbiol* 2005;44:151-6.
22. Zambon CF, Navaglia F, Basso D, Rugge M, Plebani M. Helicobacter pylori babA2, cagA, and s1 vacA genes work synergistically in causing intestinal metaplasia. *J Clin Pathol* 2003;56:287-91.
23. Oleastro M, Gerhard M, Lopes AI, Ramalho P, Cabral J, Sousa Guerreiro A, et al. Helicobacter pylori virulence genotypes in Portuguese children and adults with gastroduodenal pathology. *Eur J Clin Microbiol Infect Dis* 2003;22:85-91.
24. Erzin Y, Koksall V, Altun S, Dobrucali A, Aslan M, Erdamar S, et al. Prevalence of Helicobacter pylori vacA, cagA, cagE, iceA, babA2 genotypes and correlation with clinical outcome in Turkish patients with dyspepsia. *Helicobacter* 2006;11:574-80.
25. Talebi Bezzmin Abadi A, Taghvaei T, Mohabbati Mobarez A, Vaira G, Vaira D. High correlation of babA2-positive strains of Helicobacter pylori with the presence of gastric cancer. *Intern Emerg Med* 2011.
26. Lee HS, Choe G, Kim WH, Kim HH, Song J, Park KU. Expression of Lewis antigens and their precursors in gastric mucosa: relationship with Helicobacter pylori infection and gastric carcinogenesis. *J Pathol* 2006;209:88-94.
27. Han YH, Liu WZ, Zhu HY, Xiao SD. Clinical relevance of iceA and babA2 genotypes of Helicobacter pylori in a Shanghai population. *Chin J Dig Dis* 2004;5:181-5.
28. Torres LE, Melian K, Moreno A, Alonso J, Sabatier CA, Hernández M, et al. Prevalence of vacA, cagA and babA2 genes in Cuban Helicobacter pylori isolates. *World J Gastroenterol* 2009;15:204-10.
29. Lehours P, Menard A, Dupouy S, Bergey B, Richy F, Zerbib F, et al. Evaluation of the association of nine Helicobacter pylori virulence factors with strains involved in low-grade gastric mucosa-associated lymphoid tissue lymphoma. *Infect Immun* 2004;72:880-8.
30. Gatti LL, Fagundes e Souza EK, Leite KR, Leite KR, Bastos EL, Vicentini LR, et al. cagA vacA alleles and babA2 genotypes of Helicobacter pylori associated with gastric disease in Brazilian adult patients. *Diagn Microbiol Infect Dis* 2005;51:231-5.
31. Gatti LL, Modena JL, Payao SL, Smith Mde A, Fukuhara Y, Módena JL, et al. Prevalence of Helicobacter pylori cagA, iceA and babA2 alleles in Brazilian patients with upper gastrointestinal diseases. *Acta Trop* 2006;100:232-40.
32. Mizushima T, Sugiyama T, Komatsu Y, Ishizuka J, Kato M, Asaka M. Clinical relevance of the babA2 genotype of Helicobacter pylori in Japanese clinical isolates. *J Clin Microbiol* 2001;39:2463-5.
33. Lai CH, Kuo CH, Chen YC, Chao FY, Poon SK, Chang CS, et al. High prevalence of cagA- and babA2-positive Helicobacter pylori clinical isolates in Taiwan. *J Clin Microbiol* 2002;40:3860-2.
34. Chomvarin C, Namwat W, Chaicumpar K, Mairiang P, Sangchan A, Sripan B, et al. Prevalence of Helicobacter pylori vacA, cagA, cagE, iceA and babA2 genotypes in Thai dyspeptic patients. *Int J Infect Dis* 2008;12:30-6.
35. Censini S, Lange C, Xiang Z, Crabtree JE, Ghiara P, Borodovsky M, et al. cag, a pathogenicity island of Helicobacter pylori, encodes type I-specific and disease-associated virulence factors. *Proc Natl Acad Sci U S A* 1996;93:14648-53.
36. Akopyants NS, Clifton SW, Kersulyte D, Crabtree JE, Youree BE, Reece CA, et al. Analyses of the cag pathogenicity island of Helicobacter pylori. *Mol Microbiol* 1998;28:37-53.
37. Tomb JF, White O, Kerlavage AR, Clayton RA, Sutton GG, Fleischmann RD, et al. The complete genome sequence of the



- gastric pathogen *Helicobacter pylori*. *Nature* 1997;388:539-47.
38. Gressmann H, Linz B, Ghai R, Pleissner KP, Schlapbach R, Yamaoka Y, et al. Gain and loss of multiple genes during the evolution of *Helicobacter pylori*. *PLoS Genet* 2005;1:e43.
  39. Hatakeyama M. Oncogenic mechanisms of the *Helicobacter pylori* CagA protein. *Nat Rev Cancer* 2004;4:688-94.
  40. Higashi H, Tsutsumi R, Muto S, Sugiyama T, Azuma T, Asaka M, et al. SHP-2 tyrosine phosphatase as an intracellular target of *Helicobacter pylori* CagA protein. *Science* 2002; ;295:683-6.
  41. Argent RH, Hale JL, El-Omar EM, Atherton JC. Differences in *Helicobacter pylori* CagA tyrosine phosphorylation motif patterns between western and East Asian strains, and influences on interleukin-8 secretion. *J Med Microbiol* 2008;57:1062-7.
  42. Selbach M, Moese S, Hauck CR, Meyer TF, Backert S. Src is the kinase of the *Helicobacter pylori* CagA protein in vitro and in vivo. *J Biol Chem* 2002;277:6775-8.
  43. Poppe M, Feller SM, Romer G, Wessler S. Phosphorylation of *Helicobacter pylori* CagA by c-Abl leads to cell motility. *Oncogene* 2007;26:3462-72.
  44. Higashi H, Nakaya A, Tsutsumi R, Yokoyama K, Fujii Y, Ishikawa S, et al. *Helicobacter pylori* CagA induces Ras-independent morphogenetic response through SHP-2 recruitment and activation. *J Biol Chem* 2004;279:17205-16.
  45. Moese S, Selbach M, Brinkmann V, Karlas A, Haimovich B, Backert S, et al. The *Helicobacter pylori* CagA protein disrupts matrix adhesion of gastric epithelial cells by dephosphorylation of vinculin. *Cell Microbiol* 2007;9:1148-61.
  46. Selbach M, Moese S, Backert S, Jungblut PR, Meyer TF. The *Helicobacter pylori* CagA protein induces tyrosine dephosphorylation of ezrin. *Proteomics* 2004;4:2961-8.
  47. Amieva MR, Vogelmann R, Covacci A, Tompkins LS, Nelson WJ, Falkow S. Disruption of the epithelial apical-junctional complex by *Helicobacter pylori* CagA. *Science* 2003;300:1430-4.
  48. Saadat I, Higashi H, Obuse C, Umeda M, Murata-Kamiya N, Saito Y, et al. *Helicobacter pylori* CagA targets PAR1/MARK kinase to disrupt epithelial cell polarity. *Nature* 2007;447:330-3.
  49. Zeaiter Z, Cohen D, Musch A, Bagnoli F, Covacci A, Stein M. Analysis of detergent-resistant membranes of *Helicobacter pylori* infected gastric adenocarcinoma cells reveals a role for MARK2/Par1b in CagA-mediated disruption of cellular polarity. *Cell Microbiol* 2008;10:781-94.
  50. Murata-Kamiya N, Kurashima Y, Teishikata Y, Yamahashi Y, Saito Y, Higashi H, et al. *Helicobacter pylori* CagA interacts with E-cadherin and deregulates the beta-catenin signal that promotes intestinal transdifferentiation in gastric epithelial cells. *Oncogene* 2007;26:4617-26.
  51. Mimuro H, Suzuki T, Tanaka J, Asahi M, Haas R, Sasakawa C. Grb2 is a key mediator of *Helicobacter pylori* CagA protein activities. *Mol Cell* 2002;10:745-55.
  52. Brandt S, Kwok T, Hartig R, Konig W, Backert S. NF-kappaB activation and potentiation of proinflammatory responses by the *Helicobacter pylori* CagA protein. *Proc Natl Acad Sci U S A* 2005;102:9300-5.
  53. Yokoyama K, Higashi H, Ishikawa S, Fujii Y, Kondo S, Kato H, et al. Functional antagonism between *Helicobacter pylori* CagA and vacuolating toxin VacA in control of the NFAT signaling pathway in gastric epithelial cells. *Proc Natl Acad Sci U S A* 2005;102:9661-6.
  54. Rokkas T, Ladas S, Liatsos C, Petridou E, Papatheodorou G, Theocharis S, et al. Relationship of *Helicobacter pylori* CagA status to gastric cell proliferation and apoptosis. *Dig Dis Sci* 1999;44:487-93.
  55. Peek RM, Jr., Moss SF, Tham KT, Pérez-Pérez GI, Wang S, Miller GG, et al. *Helicobacter pylori* cagA+ strains and dissociation of gastric epithelial cell proliferation from apoptosis. *J Natl Cancer Inst* 1997;89:863-8.
  56. Hussein NR, Mohammadi M, Talebkhan Y, Doraghi M, Letley DP, Muhammad MK, et al. Differences in virulence markers between *Helicobacter pylori* strains from Iraq and those from Iran: potential importance of regional differences in H. pylori-associated disease. *J Clin Microbiol* 2008;46:1774-9.
  57. Saribasak H, Salih BA, Yamaoka Y, Sander E. Analysis of *Helicobacter pylori* genotypes and correlation with clinical outcome in Turkey. *J Clin Microbiol* 2004;42:1648-51.
  58. Benenson S, Halle D, Rudensky B, Faber J, Schlesinger Y, Branski D, et al. *Helicobacter pylori* genotypes in Israeli children: the significance of geography. *J Pediatr Gastroenterol Nutr* 2002;35:680-4.
  59. Rhead JL, Letley DP, Mohammadi M, Hussein N, Mohagheghi MA, Eshagh Hosseini M, et al. A new *Helicobacter pylori* vacuolating cytotoxin determinant, the intermediate region, is associated with gastric cancer. *Gastroenterology* 2007;133:926-36.
  60. Azuma T, Yamakawa A, Yamazaki S, Fukuta K, Ohtani M, Ito Y, et al. Correlation between variation of the 3' region of the cagA gene in *Helicobacter pylori* and disease outcome in Japan. *J Infect Dis* 2002;186:1621-30.
  61. Argent RH, Zhang Y, Atherton JC. Simple method for determination of the number of *Helicobacter pylori* CagA variable-region EPIYA tyrosine phosphorylation motifs by PCR. *J Clin Microbiol* 2005;43:791-5.
  62. Argent RH, Kidd M, Owen RJ, Thomas RJ, Limb MC, Atherton JC. Determinants and consequences of different levels of CagA phosphorylation for clinical isolates of *Helicobacter pylori*. *Gastroenterology* 2004;127:514-23.
  63. Kidd M, Lastovica AJ, Atherton JC, Louw JA. Heterogeneity in the *Helicobacter pylori* vacA and cagA genes: association with gastroduodenal disease in South Africa? *Gut* 1999;45:499-502.
  64. Higashi H, Tsutsumi R, Fujita A, Yamazaki S, Asaka M, Azuma T, et al. Biological activity of the *Helicobacter pylori* virulence factor CagA is determined by variation in the tyrosine phosphorylation sites. *Proc Natl Acad Sci U S A* 2002;99:14428-33.
  65. Gonzalez CA, Figueiredo C, Lic CB, Ferreira RM, Pardo ML, Ruiz Liso JM, et al. *Helicobacter pylori* cagA and vacA genotypes as predictors of progression of gastric preneoplastic lesions: a long-term follow-up in a high-risk area in Spain. *Am J Gastroenterol* 2011;106:867-74.
  66. Warburton VJ, Everett S, Mapstone NP, Axon AT, Hawkey P, Dixon MF. Clinical and histological associations of cagA and vacA genotypes in *Helicobacter pylori* gastritis. *J Clin Pathol* 1998;51:55-61.

67. Plummer M, van Doorn LJ, Franceschi S, Kleter B, Canzian F, Vivas J, et al. Helicobacter pylori cytotoxin-associated genotype and gastric precancerous lesions. *J Natl Cancer Inst* 2007;99:1328-34.
68. Proenca Modena JL, Lopes Sales AI, Olszanski Acrani G, et al. Association between Helicobacter pylori genotypes and gastric disorders in relation to the cag pathogenicity island. *Diagn Microbiol Infect Dis* 2007;59:7-16.
69. Kim SY, Woo CW, Lee YM, Son BR, Kim JW, Chae HB, et al. Genotyping CagA, VacA subtype, IceA1, and BabA of Helicobacter pylori isolates from Korean patients, and their association with gastroduodenal diseases. *J Korean Med Sci* 2001;16:579-84.
70. Dabiri H, Maleknejad P, Yamaoka Y, Feizabadi MM, Jafari F, Rezadehbashi M, et al. Distribution of Helicobacter pylori cagA, cagE, oipA and vacA in different major ethnic groups in Tehran, Iran. *J Gastroenterol Hepatol* 2009;24:1380-6.
71. Siavoshi F, Malekzadeh R, Daneshmand M, Ashktorab H. Helicobacter pylori endemic and gastric disease. *Dig Dis Sci* 2005;50:2075-80.
72. Douraghi M MM, Shirazi MH, Oghalaie A., Kashani SS MM. Simultaneous detection of cagA and cagE of Helicobacter pylori strains recovered from Iranian patients with different gastroduodenal diseases. *Iranian J Publ Health* 2009;38:98-105.
73. Talebkhan YM, M.Mohagheghi, M. A. Vaziri, H. R.Eshagh Hosseini, M.Mohajerani, N.Oghalaie, A.Esmaceli, M.Zamaninia, L. cagA gene and protein status among Iranian Helicobacter pylori strains. *Dig Dis Sci* 2008;53:925-32.
74. Baghai K SL. Important marker of cagI and cagII in Helicobacter pylori isolated from dyspeptic patients in Iran. *Int J Infect Dis* 2008;12:E209- E10.
75. Jafari F, Shokrzadeh L, Dabiri H, Baghaei K, Yamaoka Y, Zojaji H, et al. vacA genotypes of Helicobacter pylori in relation to cagA status and clinical outcomes in Iranian populations. *Jpn J Infect Dis* 2008;61:290-3.
76. Baghaei K, Shokrzadeh L, Jafari F, Dabiri H, Yamaoka Y, Bolfion M, et al. Determination of Helicobacter pylori virulence by analysis of the cag pathogenicity island isolated from Iranian patients. *Dig Liver Dis* 2009;41:634-8.
77. Dabiri H, Maleknejad P, Yamaoka Y, Feizabadi MM, Jafari F, Rezadehbashi M, et al. Distribution of Helicobacter pylori cagA, cagE, oipA and vacA in different major ethnic groups in Tehran, Iran. *J Gastroenterol Hepatol* 2009;24:1380-6.
78. Dabiri H, Bolfion M, Mirsalehian A, Rezadehbashi M, Jafari F, Shokrzadeh L, et al. Analysis of Helicobacter pylori genotypes in Afghani and Iranian isolates. *Pol J Microbiol* 2010;59:61-6.
79. Ghasemian Safaei H TH, Mojtahedi A, Salehi R, Soleimani B, Pishva E. Correlation of cagA positive Helicobacter pylori infection with clinical outcomes in Alzahra hospital, Isfahan, Iran. *J Res Med Sci* 2008;13:195-201.
80. Salehi Z, Jelodar MH, Rassa M, Ahaki M, Mollasalehi H, Mashayekhi F. Helicobacter pylori cagA status and peptic ulcer disease in Iran. *Dig Dis Sci* 2009;54:608-13.
81. Talebi Bezmin Abadi A, Rafiei A, Ajami A, Hosseini V, Taghvaei T, Jones KR, et al. Helicobacter pylori homB, but not cagA, is associated with gastric cancer in Iran. *J Clin Microbiol* 2011;49:3191-7.
82. Ilver D, Arnqvist A, Ogren J, Frick IM, Kersulyte D, Incecik ET, et al. Helicobacter pylori adhesin binding fucosylated histo-blood group antigens revealed by retagging. *Science* 1998;279:373-7.
83. Hennig EE, Allen JM, Cover TL. Multiple chromosomal loci for the babA gene in Helicobacter pylori. *Infect Immun* 2006;74:3046-51.
84. Mattar R, dos Santos AF, Eisig JN, Rodrigues TN, Silva FM, Lupinacci RM et al. No correlation of babA2 with vacA and cagA genotypes of Helicobacter pylori and grading of gastritis from peptic ulcer disease patients in Brazil. *Helicobacter* 2005;10:601-8.